

- 2) Долоня, повернена вниз на долоні партнера, висловлює прагнення до домінування, спробу взяти ситуацію під свій контроль.
- 3) Долоня ребром вниз (вертикальне положення) фіксує положення рівності співрозмовників.
- 4) Рукостискання «рукавичка» (дві долоні обхоплюють одну долоню співрозмовника) підкреслює прагнення до ширості, дружелюбності, довірливості.

Таким чином, вмiле і грамотне використання дотикiв може значно полегшити процес комунікації і висловити багато людські почуття і настрої, викликати довіру і хороше ставлення партнера. Невербальні, у тому числі й тактильні, сигнали особливо цінні, оскільки вони в основному спонтанні, несвідомі і, на відміну від слів, більш щирі. Як бачимо, запорукою успішного спілкування між людьми, особливо різних національностей і різних культур є не тільки знання їхньої мови. Одне з найважливіших місць у міжкультурній комунікації посідає невербальне спілкування. Уміння читати і застосовувати самому знаки невербальної системи спілкування спроможні допомогти досягнути успіху не тільки в діловій сфері, але і в повсякденному житті.

Література:

1. Хол. Е. Як зрозуміти іноземця без слів. К.: «Наука», 1995. 197 с.

Значення і походження інтернаціональних імен

Ядамсурен Хулан (Монголія)

Науковий керівник – старший викладач В.В. Тараненко

ХНАДУ, м. Харків

Однією з груп лексичних одиниць, які вивчає лінгвістика, є власні імена. Імена людей називаються антропоніми. Наука, що вивчає імена людей,

закономірності їх виникнення і розвитку, їх структуру, функціонування в суспільстві, поширення, називається антропоніміка («антропос» – людина, «оніма» – ім'я). Імена становлять значну частину словникового складу будь-якої мови. Вони по-своєму відображають історію, релігійні вірування і культуру країни, якій вони належать. Власні імена вивчають представники різних наук: географи, історики, етнографи, психологи. Однак у першу чергу власні імена досліджують лінгвісти, так як будь-яке найменування, в тому числі і особисте ім'я, – це слово, що входить в систему мови, що утворюється за законами мови і вживається у мові.

Що таке ім'я? Це, як підтверджує словникова стаття з «Великого тлумачного словника сучасної української мови», багатозначне слово, яке має кілька лексичних значень:

1. Приватне назва людини, що дається при народженні. Власне ім'я.
2. Прізвиська, сімейне назву. На стіні – імена загиблих героїв.
3. Особиста популярність; репутація. Вчений зі світовим ім'ям.
4. Відомий, знаменитий чоловік. Великі імена.
5. Назва предмета, явища. Рослина алое відомо під ім'ям «столітник».
6. У граматиці: розряд схиляємо слів. Іменник.
7. Імені кого, чого; в пам'ять, в честь кого, чого. Театр імені Вахтангова.
8. Іменем кого, чого; на підставі влади, повноважень, наданих комунебудь. Діяти ім'ям Республіки [1].

Великий давньогрецький поет Гомер сказав про імена людей:

«Немає серед живих людей, та й не може бути, безіменних. У перший же мить по народженні кожен, убогий і знатний, Ім'я як солодкий дарунок від рідних своїх отримує.»

Дійсно, «немає жодної людини, у якої не було б імені. Буває, самої людини давно немає, а ім'я її живе: цар давніх персів Кір, цариця Ассирії Семіраміда, єгипетський правитель Тутанхамон, вождь монголів Чингізхан та інші»[2]. Ім'я - ключ до внутрішнього світу людини. Це свого роду посвідчення

особи, один з головних персональних мовних ідентифікаторів. Найперша інформація, яку ми отримуємо про людину, - її ім'я. І ми відразу ж робимо висновок, наскільки ім'я відповідає враженню: зовнішньому вигляду людини, її віку, поведінці, манері спілкування.

У кожного імені є своя таємниця, свій соціальний образ, свій історичний і національний образ. Ім'янаречення тісно пов'язане з культурними традиціями народу. За минулі тисячоліття багато що змінилося: одні імена залишилися в минулому і забулися, інші навпаки поширилися і видозмінилися. У давнину люди давали один одному тільки осмислені імена, називаючи інших підходящими, на їхню думку, словами. Вони вважали, що ім'я може мати силу талісмана, впливати на долю людини. Імена, які в Київській Русі батьки давали своїм дітям, часто висловлювали ставлення до народженого дитині (Ждан, Неждан) або диктувалися поведінкою дитини (Будилка, Томілко). Іноді в імені відбивався час появи дитини на світ: Неділя, Субота, Зима або Первуш (перша дитина), Третяк (третя дитина). Від таких імен згодом пішли прізвища: Жданов, Томілін, Первушин, Третяков та інші.

До споконвічно слов'янських імен належать імена з історичним корінням «слав»: *Ярослав, В'ячеслав, Станіслав, Ростислав* і подібні. Слов'янське походження мають імена *Богдан, Борис, Володимир, Всеволод*, а також жіночі імена *Віра, Надія, Любов, Людмила, Світлана*.

З появою християнства споконвічно слов'янські імена відійшли на другий план. В даний час переважна частина імен, поширених в слов'янських країнах, має іноземне походження. Наведемо приклади деяких імен іноземного походження, найбільш поширених в сучасному світі.

Імена грецького походження: *Олександр, Артем, Василь, Кирило, Микита, Микола, Петро, Степан, Федір; Анастасія, Варвара, Катерина, Олена, Ірина, Ксенія*.

До імен латинського походження належать: *Павло, Валентин, Сергій, Віктор, Костянтин, Максим, Роман; Марина, Наталія, Валентина, Юлія*.

Єврейське походження мають такі імена: *Іван, Михайло, Данило, Яків, Ілля; Анна, Єлизавета, Тамара.*

Безліч особистих імен в багатьох мовах має майже ідентичний звуковий образ. Такі імена є інтернаціональними антропонімами. Наявність у лексичному складі мови таких антропонімів є наслідком загального процесу запозичення лексики як результату міжкультурної та міжмовної комунікації. Інтернаціональні імена мають деякий «об'єднуючий» елемент значення, а їх власникам простіше відчувати себе «громадянами світу». У будь-якому мовному середовищі такі імена звучать майже однаково.

Наведемо деякі приклади таких імен.

Ім'я *Олександр* (в перекладі з давньогрецької мови «чоловікзахисник») – одне з найпопулярніших в світі. В Іспанії це ім'я звучить як *Александро*, В Німеччині, Швеції, Нідерландах, Данії – *Александр*, в Угорщині – *Шандор*, в США – *Алекс*. Знаменитих людей, які носили або носять це ім'я, дуже багато. Це полководці *Олександр Македонський* і *Олександр Суворов*, поети *Олександр Пушкін* і *Шандор Петефі*, кіноактори *Алекс Болдуїн* і *Олександр Абдулов*, кінорежисер *Олександр Довженко* і багато інших.

Ім'я *Андрій* (з давньогрецької – «мужній, безстрашний, сміливий») також дуже поширене в багатьох країнах. В англійських країнах *Андріїв* називають *Ендрю*, в Іспанії і в Латинській Америці – *Андрес*, у Франції – *Андре*, в Німеччині – *Андреас*, а в Польщі – *Анджей*, в Україні – *Андрій*. Дещо по-іншому звучить це ім'я в Фінляндії – *Антеро*, в Норвегії – *Андеш*, в Данії – *Аннерс*, в Чехії – *Ондржей*. Відомих людей, що носили це ім'я, чимало. Це художники *Андрій Рубльов* і *Ендрю Уайет*, письменники *Андре Моруа* і *Андрій Платонов*, режисери *Анджей Вайда* та *Андрій Тарковський*, кіноактори *Андрій Миронов* і *Ендрю Скотт*.

Ім'я *Петро* (з давньогрецької – «камінь, скеля») зустрічається в багатьох країнах. В Англії та США хлопчикам дають ім'я *Пітер*, у Франції – *П'єр*, в Німеччині – *Петер*, в Італії – *П'єтро*, в Іспанії – *Педро*, а в Фінляндії – *Піетарі*

або Петтері. Серед Петрів світову популярність мають імператор Петро 1, композитор Петро Чайковський, фізик Петро Капіца. Ми добре знаємо режисера Педро Альмодовара, парфумера П'єра Гійома, кіноактора П'єра Рішара.

Максим – це ім'я латинського походження, в перекладі означає «найбільший». Воно поширене не тільки в Україні, Росії і Білорусії, але і в Італії – *Массімо*, в Іспанії – *Максімо*, в Греції – *Максімос*, в Угорщині – *Максим*. Це ім'я фізика Макса Планка, актора Макса фон Сюдова, письменника Максима Горького.

З давньогрецької мови ім'я *Микола* перекладається як «переможець народів». Іноземних варіацій цього імені досить багато: в Німеччині – *Ніклас* або *Клаус*, у Франції – *Ніколя*, в Італії – *Нікколо*, в Румунії – *Некулай*, в Угорщині – *Міклош*, в Греції – *Ніколаос*, в Ірландії – *Колін*. У Росії Миколу скорочено називають *Коля*, а в інших країнах варіацій багато: *Нільс*, *Ніссе*, *Ніппо*, *Ніко*, *Ніккі*, *Микша* і навіть *Ліклі*. У християнській традиції особливо шанується Святий Миколай, який допоміг одній збіднілої сім'ї видати дочок заміж, потайки підкинувши в їх будинок мішечки із золотом. Так виникла традиція обмінюватися різдвяними подарунками, а сам Святий Миколай став сприйматися як добрий дарувальник, що приносить подарунки дітям в Різдвяну ніч. Саме так виник казковий образ Санта Клауса. Серед відомих людей ми знаємо багатьох, які носять це ім'я: фізик Нікола Тесла, письменник Микола Гоголь, математик Микола Лобачевський, актор Ніколас Кейдж, президент Венесуели Ніколас Мадуро і экс-президент Франції Ніколя Саркозі.

Жіноче ім'я *Крістіна*, як і чоловіче *Крістіан*, походить від латинського «християнин». Це ім'я дуже поширене в християнських країнах. Чоловіче ім'я *Кріс* (*Крістіан*), а в Португалії – *Кріштіану* зустрічається частіше, ніж жіноче *Крістіна*. Проте, ми знаємо кількох сучасних зірок шоу-бізнесу з таким ім'ям: співачки *Крістіна Агілера* і *Крістіна Орбакайте*, актриси *Крістен Стюарт*, *Крістіна Річі* і *Христина Асмус*.

Ім'я *Анжеліка* (Ангеліна) походить від пізньолатинського чоловічого імені Ангелус, що в свою чергу утворилося від грецького «Ангелос», що означає «вісник, ангел». У всіх культурах, де є поняття про ангелів, батьки дають дівчаткам це ім'я. У кожній країні це ім'я має свої особливості звучання: Анжеліна – у Франції, Анхеліна – в Іспанії, Анделін – у Чехії, Анджеліна – в США. Почувши це ім'я, багато хто пригадає, наприклад, відому на весь світ американську кіноактрису Анджеліну Джолі і, звичайно, канцлера Німеччини Ангелу Меркель.

Таким чином, цілком очевидно, що власні назви на позначення імен людей володіють складною смисловою структурою, унікальними особливостями форми та етимології, здібностями до видозміни і словотвору, допомагають нам долати мовні бар'єри. Ім'я – один зі шляхів досягнення гармонії з самим собою і з оточуючим світом.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Железняк І.М. Світоглядний код слов'янської антропонімної лексики / І.М.Железняк. Актуальні питання антропоніміки. Відп.ред. І.В.Єфименко. – К. 2005, с.76-88.

Українські та марокканські вірування і прикмети:

схожість та відмінності

Бай Ая (Марокко)

Науковий керівник – к.пед.наук, доцент Уварова Т.Ю.

У культурі кожного народу існує низка певних традиційних вірувань та прикмет, якими наповнене життя більшості людей. Цей факт є доказом існування душі народної, вдячності своїм предкам, глибинної пам'яті та усвідомлення зв'язку поколінь.

Так, для більшості українців присутність у їхньому повсякденному житті достатньої кількості забобонів є усталеною нормою. У повір'ях та прикметах